

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref
02/416

Vår ref
200302515

Dato
04 02 2004

Svar på høring - utlevering av opplysninger fra folkeregisteret

Det vises til brev fra Finansdepartementet av 5 november 2003 m/vedlegg. Det anføres innledningsvis at Finansdepartementet har funnet det hensiktsmessig å foreta en vurdering av hvilken funksjon folkeregisteret skal ha og at formålet med høringsnotatet er å få bedre oversikt over de hensyn som gjør seg gjeldende ved en helhetlig vurdering av registerets funksjon som informasjonsbase.

Sosialdepartementet mener at den fremtidige funksjonen til folkeregisteret må ses i lys av en hensiktsmessig offentlig oppgaveløsning på det overordnede plan. Bl a synes det vesentlig at folkeregisteret både med hensyn til kvaliteten på registeropplysningene og oppdateringene av disse settes i stand til å løse oppgaven på en slik måte at andre offentlige organer ikke føler behov for å bygge opp tilsvarende registre

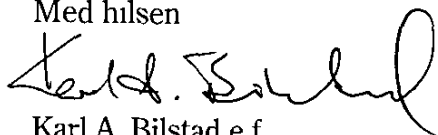
Sosialdepartementet vurderer det slik at alle de tre modellene vil kunne fungere i samsvar med formålet

Muligens vil en utvidet adgang til opplysninger fra registeret innebære et økt insitamant til oppdatering og kvalitetssikring. Dette må imidlertid vurderes i forhold til de problemer som en slik generell adgang til opplysninger kan medføre i relasjon til personvern hensyn mv

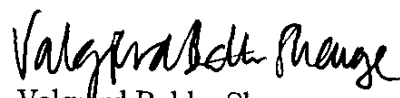
Under enhver omstendighet er det viktig at de enkelte aspekter ved folkeregistreringen ikke trekkes ut av sin sammenheng, men at det foretas en helhetlig vurdering som tidligere nevnt

Vi viser for øvrig til vedlagt uttalelse fra Rikstrykdeverket, som utdyper en rekke problemstillinger knyttet til modellene

Med hilsen

Karl A. Bilstad e.f.
ekspedisjonssjef

Valgjerd Bakka Skauge
rådgiver

Vedlegg: Uttalelse fra Rikstrygdeverket

Rikstrygdeverket

Sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Saksnummer	
200302515	3
008, 2	Journ dato 29.01.04
TAJ	Saksbeh KEH
U off	

Trygdeetaten

Vår dato: 23 januar 2004
Vår ref: 2003/10577
Deres dato: 18. november 2003
Deres ref: 03/02515
E-postadresse: christina.aar@trygdeetaten.no

Saksbehandler: Christina Aar
Direktenummer: 22 92 71 38

Hørings svar - utlevering av opplysninger fra folkeregisteret

Vi viser til departementets oversendelse 18. november 2003 av høringsnotat fra Finansdepartementet om utlevering av opplysninger fra folkeregisteret.

Generelle merknader

Det anføres innledningsvis at Finansdepartementet har funnet det hensiktsmessig å foreta en vurdering av hvilken funksjon folkeregisteret skal ha og at formålet med høringsnotatet er å få bedre oversikt over de hensyn som gjør seg gjeldende ved en helhetlig vurdering av folkeregisterets fremtidige funksjon som informasjonsbase. Vi vil bemerke at dette er et langt større og mer omfattende spørsmål enn det tema som er drøftet i dette høringsnotatet. Fremtidige funksjoner for folkeregisteret bør blant annet ses i sammenheng med eksisterende samarbeids- og samordningstiltak for å oppnå tilstrekkelig kvalitet og gode tekniske rammebetingelser for gjenbruk av informasjon. For eksempel er Nærings- og handelsdepartementet i gang med et prosjekt for å utrede innholdsdefinisjoner for persondata og mer hensiktsmessig datafangst, sett i forhold til næringslivets behov for at offentlige myndigheter opptrer mer enhetlig. Både skatteetaten og trygdeetaten er representert i referansegruppen for dette prosjektet. Etter vår oppfatning er det viktig at folkeregisteret fremstår som et godt og hensiktsmessig innrettet grunndataregister med riktig registerkvalitet, med de krav til kvalitet og tilrettelegging det innebærer. Vi vil derfor etterlyse en drøfting av de mer overordnet vurderinger og strategier i forhold til hva som er det sentrale i forhold til folkeregisterets fremtidige funksjon, herunder tilrettelegging for gjenbruk av informasjon mellom offentlige etater og hvordan dette bør organiseres. Vi vil derfor advare mot en for fragmentert behandling av de ulike spørsmål som knytter seg til folkeregisterets fremtidige funksjon, all den tid spørsmålet om hvem som skal kunne få tilgang til den registrerte informasjonen, bare er en av flere sentrale vurderinger.

Uavhengig av hvilken av de aktuelle modeller som velges, legger Rikstrygdeverket til grunn at trygdeetaten er en av de offentlige etater som fortsatt vil få tilgang til både fødselsdato og personnummer.

Adresse
Rikstrygdeverket
PB 5200 Nydalen
0426 Oslo

Besøksadresse
Sannergata 2

Telefon 22 92 70 00
Telefaks 22 92 70 70

E-post
rtv@trygdeetaten.no
Internett
www.trygdeetaten.no

Bankgiro 8200 01 04651
Postgiro 0807 5083506
Innbet driftsregnskap 8276 01 00958
Org nr NO 974 760 924 MVA

T. E.
KEH
30/1/04

Til modell 1 – generell adgang til enkelte opplysninger fra folkeregisteret for alle

Det påpekes i høringsnotatet at en liberalisering i lys av tillitsaspektet kan føre til dårligere kvalitet. Dersom alle kan få tilgang til informasjon fra folkeregisteret, og rent faktisk benytter folkeregisteret som kilde, vil det tvert i mot kunne medføre at kvaliteten faktisk øker. Dette fordi man bli oppmerksom på eventuelle feilregistreringer tidligere. Det vil også medføre at hver og en blir mer avhengig av at registeret er korrekt til enhver tid. En annen fordel er at det vil kunne være tilstrekkelig å melde endringer ett sted, i motsetning til i dag. Dette kan være med på å styrke tilliten, ettersom effekten av å melde endringer vil være større.

Modell 1 betinger en klar definisjon av hva som kan utleveres. Faren for uheldige konsekvenser ved at en slik tilgang gjør det enklere for folk som ønsker å kikke, kan begrenses ved at det kun er det mest nødvendige opplysningene som faktisk er tilgjengelig. Aktuelle opplysninger som er tilgjengelig, bør bare være opplysninger som det er saklig behov for, slik at det er lite å hente for den som ønsker å benytte opplysningene på en uheldig måte. Etter vår oppfatning er det for eksempel liten grunn til å skulle ha med fødested i et slikt søkesystem. Videre kan det argumenteres med at det ikke er nødvendig å ha med personnummeret, fordi fødselsdato alene vil være tilstrekkelig for de fleste "allmenne" formål. Dog burde etter vår oppfatning postadresse være med i en slik base. Se nærmere om postadresse nedenfor.

Hvis alle skal kunne se "alt", må det vurderes om dagens beskyttelse ved adresseskjerming er god nok. Det må bl.a vurderes hvordan personer som er tildelt skjernet adresse ('Strengt fortrolig adresse' og 'Fortrolig adresse') skal formidles ved oppslag eller forespørsel. Noen alternative måter å gi informasjon på er 'person ukjent', 'Adresse ukjent' eller 'Skjernet adresse'. Etter vår oppfatning bør den kjensgjerning at vedkommende ha skjernet adresse i seg selv ikke anses å være taushetsbelagt. Det vil være mer hensiktsmessig og korrekt at personen fremkommer men med melding om at personen har skjernet adresse. Melding om at personen er ukjent eller at adresse er ukjent, kan medføre spørsmål eller ytterligere undersøkelser, noe som igjen kan gi utilsiktede konsekvenser, f.eks at de oppfattes som bostedsløse.

Ulike aktører sammenstiller informasjon i egne registre bygget opp på bakgrunn av bl.a folkeregisteret. Får alle som slår opp denne personen i disse registrene beskjed om skjernet adresse, vil dessuten effekten av skjermingen kunne bli større, ved at det gis et incitament til å vise større aktpågivenhet. Faren for unødig spredning av informasjon om vedkommende fra ulike registre, vil således kunne reduseres.

Et annet aspekt i tillegg til de som er nevnt over, er at dersom alle faktisk benyttet folkeregisteret som kilde, vil antall lokale adresseregistre kunne reduseres. Kunnskap om skjerming, kan da raskere nå frem til den som henter inn informasjon basert på folkeregisteret.

Samtidig vil det kunne hevdes at det kan være en ekstra belastning for en trusselutsatt person at det blir kjent at vedkommende har skjernet adresse. Dette innebærer en avveining

En nærmere drøfting av temaet om hvordan fortrolige adresser bør håndteres, bør foretas av de myndigheter som har hovedansvaret for skjerming av trusselutsatte personer.

Henvising til faren for misbruk av personnummer innledningsvis i punkt 5 samt midt på side 7, sier etter vår oppfatning mest om at personnummeret i noen sammenhenger faktisk godtas som tilstrekkelig autentisering for utlevering av informasjon eller for å gi tilgang til andre forhold. Fødselsnummeret er imidlertid ment å være en unik identifikasjonskode, jfr. bl.a omtale i NOU 2001:10 Uten penn og blekk punkt 5.3.5. I stedet for å bruke misbruksfaren som argument for å innsnevre adgangen til opplysninger fra folkeregisteret, herunder personnummeret, kunne en tenke seg at det heller ble gjort noe med den uheldige bruk av fødselsnummeret som autentisering.

Modell 1 legger opp til gebyrlegging av utleveringen fra folkeregisteret. Vi legger til grunn at slike gebyrer ikke uten videre blir gjort gjeldende for brukere innen offentlig forvaltning, og vil hevde at det må være sentralt å unngå en situasjon som totalt sett øker offentlige myndigheters ressursbruk.

Til modell 2 – bare utlevering til offentligrettslige formål

Denne modellen vil reise en del problemstillinger i forhold til private aktører som opererer på områder som tidligere har vært under offentlig kontroll, jfr: ”folkeregisteret kun skal tjene offentlige formål og at det derfor ikke utleveres opplysninger til private enheter.” Som eksempel kan nevnes en stadig sterkere trend på pensjonsområdet at private aktører i form av forsikringsselskaper overtar administrasjon av statlige og kommunale tjenstepensjonsordninger. Det kan argumenteres med at utlevering av samordningsdata til offentlige tjenstepensjonsordninger kan sies å ha et offentlig formål. Men det er per i dag uklart hvordan pensjonsordninger til tidligere offentlig forretningsvirksomhet skal klassifiseres. Telenor har f.eks valgt en privat tjenstepensjonsordning, mens Statens Pensjonskasse fortsatt administrerer Posten og NSB som statlige pensjonsordninger. Vi nevner det her fordi det ved vurderingen av de ulike modeller er viktig å være oppmerksom på slike eksempler, slik at en ikke går inn for modeller som i realiteten hindrer slik privat administrering. Modell 2 kan således tilsynelatende legge hindringer i veien for den plikt trygdeetaten etter samordningsloven og tilhørende forskrift har til å utlevere personopplysninger.

Til modell 3 – En mellomløsning

Ingen spesielle merknader til selve beskrivelsen av modellen.

Til oppsummeringen og øvrige vurderinger fra vår side

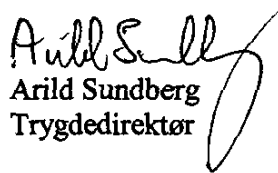
I forhold til valg av modell, vil etter vår oppfatning både valg av modell 1 og 3 kunne være hensiktsmessig

Som anført ovenfor i tilknytning til modell 1, er vi ikke uten videre enige i at tilliten til det offentliges håndtering av opplysningene, og derav sannsynligheten for at folk sender pliktige meldinger om endringer til folkeregisteret, kan tilsi en mer restriktiv utleveringspraksis. Problemet med manglende endringsmeldinger, foreligger i en viss grad i dag. Hvorvidt bakgrunnen for dette er manglende tillitt, er det ikke redegjort nærmere for. Årsaken kan også være manglende interesse og/eller gevinst av å gi endringsmeldinger til rett tid.

Riktig informasjon i folkeregisteret er et av de viktigste grunnlagene for korrekte ytelser fra blant annet trygdeetaten. Samfunnsøkonomiske hensyn, samt hensynet til effektivitet og kvalitet i offentlig forvaltning, tilsier at det legges til rette for størst mulig grad av gjenbruk av offentlige grunndataregistre. Det vil dessuten kunne oppleves positivt for den enkelte at endringer i sentrale opplysninger som f.eks bosteds- og postadresse bare trengs å meldes et sted og at dette stedet kan fremstå som er den autoriserte kilden.

I forlengelse av dette ville det etter vår oppfatning være mer riktig og hensiktsmessig at det ble satt i gang et intensivt arbeid med å bygge opp folkeregisteret til å bli det sentrale registeret også for borgernes postadresser, slik som det i dag er for bostedsadresser. Dette betinger et samarbeid mellom Posten og SKD. Dersom det var ett sted slike adresser skulle oppdateres, ville den enkelte person ha en større interesse i å melde endringer. Per i dag anser vi det f.eks ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv, som uheldig at det har vært nødvendig for trygdeetaten å ha et eget postadresseregister fordi folkeregisteret ikke alltid gir nødvendig, eller tilstrekkelig informasjon. Dette vil kunne endres dersom det er flere enheter som får tilgang til f.eks postadresser, slik at den enkelte motiveres til å melde fra der det er avvik mellom bostedsadresse og postadresse. Per i dag synes ikke denne motivasjonen sterk nok, som følge av at slik melding har marginal betydning. Vi er innstilt på å avvikle våre registrerte tilleggsadresser samt bistå folkeregisteret ved å formidle informasjon og blanketter for melding av endringer av blant annet postadresse. Det bør imidlertid legges til rette for hensiktsmessige kanaler for melding av slik informasjon. Dessuten er det viktig at informasjon om postadresser samt etterfølgende endringer faktisk registreres i folkeregisteret hurtig og at slik registreringsmulighet gjelder både for personer med fødselsnummer og D-nummer.

Med hilsen

Arild Sundberg
Trygdedirektør

Jorun Kongerud
Avdelingsdirektør